

Hogyan készül egy nagy kiállítás?

A Magyar könyv 10 éve című kiállítás talán első ízben mutatta meg teljes összefüggésben, hogyan változtatta a könyv — a kiadók, könyvterjesztők és könyvtárosok közös erőfeszítésének eredményeként — olvasó néppé nemzetünket. A kiállítás az írótól az olvasóig, születésétől kezdve kíséri a könyv útját és hatását is bemutatja, amint a könyvben lévő gazdag szellemi energia gazdasági, politikai és kulturális életünkben, mindennapi fejlődésünkben anyagi erővé lesz.

Képeink a Nemzeti Szalonban rendezett kiállítás előkészületeit mutatják be. Az egyes táblák és tárlók tartalmát, anyagát a forgatókönyv alapján állították össze. A forgatókönyv az előkészületekben résztvevők komoly anyaggyűjtő munkájának eredménye, amely a kiállítás

részletei között az eszmei mondanivaló egységét biztosítja, az egyes területek szakembereinek közös működéséből született. Tartalmaznia kell a kiállított szemléltető eszközök, tárgyak, képek, könyvek felsorolását, az alapos forgatókönyvnek ezenkívül az idézeteket, összekötőszövegeket is.

A forgatókönyv alapján az egyes részletekért felelős rendezők, miután a szükséges szemléltető eszközöket megszerezték, (általában a válogatás miatt 20—25 százalékkal többet, mint, amit egy-egy táblán, tárlóban felhasználnak), a vezető rajzolóval, grafikuskal külön-külön megtervezik a részleteket. A grafikus vázlatot készít az egyes táblák elrendezéséről, meghatározza a felhasználandó fényképek nagytípusi méreteit és a vázlat alapján megkezdődik a kivitelezés.

Első képünkön az ifjúsági könyvek színes címlapjaival borított táblán dolgoznak, másik képünk pedig a műszaki irodalom hatását ábrázolja. A műszaki könyvkiadás adatait, a műszaki könyvtár munkáját, a bibliográfiák gyakorlati felhasználását együtt mutatják be a tárlókban elhelyezett könyvekkel, így az egész együtt a műszaki irodalom hatását mutatja a termelés növekedésében, az újítások kivitelezésében. (Lásd a következő oldalon lévő alsó ábrát.)

Könyvtári hálózatunkat színes, grafikus megoldással ábrázolja egy tabló. A kiállítás tartalmi mondanivalóját azonban sohasem szabad alárendelni formai, esztétikai szempontoknak. Az Akadémia képe a lámpaoszloppal a baloldali tábla nagyobb részét kitölti, holott a hálózatnak kellene nagyobb hangsúlyt kapnia. Az ok: A fénykép olcsóbb, mint a rajzolt kép és a grafikus a rendezők akarata ellenére, a mondanivaló rovására taka-

rékoskodott. A fényképeket egyébként a táblákra felragasztották, így az összes fénykép használhatatlanná válik majd, a következő kiállítás alkalmával lekaparják őket. Ezért kisebb kiállításokon a fényképeket célszerű kemény kartonra ragasztani, (kasíroztatni), úgy, hogy minden oldalon 0,5 cm-es világosszínű szegély, margó maradjon. Ha a margóba ütött szegekkel, vagy gombostűkkel rögzítjük a táblára, a fénykép megmenthető.

A könyvterjesztés szervezetének ábrázolása is grafikai eszközökkel történt. A kép, amelyet itt jobbra bemutatunk, a kiállítás összeállításának helyes módszerére is jellemző. Ugyanis nemcsak a mai eredményekre, a felszabadulás utáni fejlődésre hívja fel a figyelmet, hanem szembeállítja ezt az 1945 előtti helyzettel is. Így a könyvterjesztés tábláján az ellentétet Móricz Zsigmond sokat idézett 1923-as cikke emeli ki, amelyben arról ír, hogy Hódmezővásárhelyen a könyvesbolt egyetlen könyvet sem tudott eladni egy hónap alatt.

Azt is megfigyelhetjük itt, hogy milyen szépek a feliratok. Kiseb kiállításainkon leginkább a feliratok, a betűtípus kiválasztására, szép elosztására és rajzára ügyelnek a legkevésbé. Pedig mind az idézetek kiválasztása, mind a szép felírások elkészítése a legnagyobb figyelmet követeli. Azzal is törődni kell, hogy minden képet magyarázzunk meg rövid, pár szavas aláírással. A nagy táblákra és a falak mentén, illetve a terem közepén felállított tárlókba, üvegszekrényekbe lehetőleg eredeti tárgyakat, könyveket, képeket, szemléltető eszközöket helyezünk. Az eredeti kép, plakát, rajz sokkal jobban

megragadja a nézőt, mint akár a legszebb fényképmásolat. Könyveket csak abban az esetben fényképezzünk, ha az eredeti könyvtábla, színes címlap stb. nem áll rendelkezésünkre, vagy színe, alakja elüt a tábla stílusától, hangulatától. Egyébként a kiállítás elszürkül, mint ezt a nagy kiállítás egyes részletei is mutatják.

Az utóbbi időben nagyobb közművelődési könyvtáraink több nagy kiállítást rendeztek a helyi könyvterjesztőkkel és nyomdavállalatokkal közösen. (Pécs, Kaposvár stb.) A »Magyar könyv 10 éve« c. kiállítás legfőbb tanulsága számukra az, hogy a jövő kiállításokon a szakterületek elkülönítése helyett egymás munkájának összefüggéseire, a felszabadulás után közösen elért eredményekre kell felhívniük az olvasók, látogatók figyelmét. (G. Gy.)

